

Het effect van gedeeltelijk spenen op het interval spenen - dekken

Peter Vesseur, PV.

Wordt het interval spenen ▪ eerste bronst na spenen kleiner door een gedeelte van een toom een week eerder dan de rest van die toom te spenen? En zo ja, heeft dat dan ook een positief effect op de toomgrootte en het partuspercentage? Deze vragen moeten beantwoord worden door onderzoek dat plaatsvindt op het Varkensproefbedrijf te **Sterksel**. Het onderzoek wordt alleen met eerste- en tweedeworpszeugen uitgevoerd en de uiteindelijke speenleeftijd is, voor zowel de proefgroep als de controlegroep, vier weken.

In een analyse van factoren die invloed hebben op het interval spenen-eerste inseminatie na spenen (ISE) is duidelijk geworden dat het ISE vooral bij jonge zeugen verlengd is en dat het gewichtsverlies gedurende de lactatie daarin een zeer belangrijke factor is (Vesseur et al., 1994^a). Daarnaast is in dat onderzoek ook aangetoond dat de toomgrootte op het moment van spenen, onafhankelijk van gewichtsverlies en pariteit, een effect had. Indien de toom bij spenen acht biggen of kleiner was, dan was het ISE significant korter.

Behalve dat een geringe verlenging van het ISE tot verliesdagen leidt, geeft een geringe verlenging van het ISE ook een verslechtering van de technische resultaten (toomgrootte en pattuspercentage), (Vesseur et al., 1994^b).

Uit de literatuur is bekend dat zowel de zoogfrequentie als de zoogintensiteit van invloed kunnen zijn op het ISE (Cox et al., 1982).

Mahan (1993) heeft een reductie van het ISE met 3,5 dag gevonden door vier biggen een week langer bij de zeug te laten (en de rest dus te spenen). De zeugen uit deze proefgroep werden in die periode bovendien zeer goed gevoerd. De proef- en controlegroep stonden in de periode tot aan spenen op een relatief laag rantsoen. De opzet volgens Mahan is geen alternatief voor de praktijk omdat de lengte van de zoogperiode met een week toeneemt. Bovendien is het contrast versterkt door het lage rantsoen gedurende de zoogperiode voor de controlegroep.

Het laten liggen van een duidelijkverminderd aantal biggen gedurende de laatste week van de zoogperiode, door het wegnemen van de zwaarste biggen een week voor de uiteindelijke speendatum, is wel een praktisch haalbare methode.

Zeker als dit alleen bij de eerste- en tweedeworpszeugen wordt toegepast.

Huidig onderzoek

De standaard toomgrootte die in de proef te Sterksel wordt nagestreefd, is 10-12 biggen. Na een zoogperiode van drie weken wordt de toomgrootte van de proefgroep naar zes biggen teruggebracht. De proef wordt alleen met eerste- en tweedeworpszeugen uitgevoerd.

De biggen die na drie weken weggenomen worden zijn minstens 5 kg zwaar. Indien de zwaarste biggen lichter zijn dan 5 kg dan worden deze biggen toch weggenomen om vervolgens bij een derde- of hogere worpszeug gelegd te worden, waarvan dan biggen van tenminste 5 kg gespeend worden.

Nagegaan zal worden of het interval spenen - eerste inseminatie na spenen inderdaad korter wordt en of dit ook met een verbetering van de resultaten als worpgrootte en partuspercentage, gepaard gaat.

De resultaten van de biggen worden ook geanalyseerd. Hierbij moeten de volgende vragen worden beantwoord: Hoe groeien de bij de zeug achtergebleven biggen in een toom van zes in vergelijking tot dergelijke biggen in een toom van 10-12? Wat gebeurt er na het spenen op vier weken en het noodgedwongen mengen van deze (kleine koppels) biggen? Hoe groeien de biggen van minimaal 5 kg die op drie weken gespeend worden en die in een afdeling met biggen van vier weken opgelegd worden (waarbij ook deze biggen, doordat het kleine koppels betreft, gemengd moeten worden)? ■